

Pro S. Bonaventurae Panegyrico. §. VI.

est virtus gradus, quem S. Bernardus rarissimum putat, hoc est in communia praeclaris exaltationis humilem de seipso sensum fovere. Tandem enim inauditus non est, ut aliquis atque ambitionem suam intra eam statim cogat, in quo est: quod vero inter honores, & dignitates, ad quas aliquem suam, & communia exulerent suffragia, non temefcat, & non poterit sibi debetri eos plausus, qui majorem contemptum, quam reverentiam conciliant: hęc raro virtus est, quae fere moralium omnium admirationem meretur. *Rara virtus est, humilitatis honesta.* Sed ubinam tam praelari virtutis huius exempla reperies, quam in Sancto Doctori nostro? *Auctor Sermonum in omnia argumenta.*

Bulldem instrumentum. Parum est, quod Ordino universis sibi in Generalem doctum, humiliisque Bonaventuram depoposcerit; opus est ut illum univera colat Ecclesia, & tanquam Caput suum veneretur, vel ipse Ecclesia univera Summam Pontificem tribuat. Ita est. Non nullum illi summus Pontificis offerunt, sed quod ante eam diem novum erat, & inauditus, quod omni caritate, & caritati exemplo, tantum honorum defretantur, uniti Vicarii J. C. eleccio permittitur. Tres jam exciserantur, & quae post officium Clementis IV. paster suo videtur erat Ecclesia: & Cardinalium cœtus nondum in Successore deligunt poterat confidere. Immo ita affecta videbantur omnia, ut nulla spes esse videbatur futurum, ut diuturnis deliberationibus finis imponeretur. Inter ea tam diuturna anathema officia Ecclesie, & plura eidem videtur mala allatura, quae vix, & ne vi quidem plures Pontifices potuerant repare. Ad preces ergo confugit, calefe auxilium iterum expolit, donec tandem Cardinalibus placet consilium, quod non proficiat aliunde poterat nisi a Spiritu, qui concurrit certibus praefat. Ad Praefatum nostrum confugit, obfuturum illum, ut Ecclesie régimen velit suscipere, vel faltem illis dare ducem, tanta huic Provincia subeunda parem. Significat illi factum jam deliberatum suffit: exhortate opus est, & feebillius zelo, atque integratè celerem, certaque responsionem expectare; se quidem cupere, ut ille sibi acceptare vellet honorem ultra datum, quo ipsum dignissimum arbitratur; sed te paratus es, ut genit. Hec ferent coram illo, quae ipsi illi indigentia placuerit. Potestis, quod, mortalis homo majoris, magisque inauditi in terris honorem recipere? Video vos cupidos sciendi humiles! Doctoris nostri responsionem ad eum proponit, non habet illi in repellenda dignitate, quae sibi offertur, non refugit tamen Summam Pontificem eligere, ac ostendere, fed dupliciter dominum eam primam coronam totius orbis terrarum, quia & illam contemnit, & cum illa disponit. Non affluit ille ex inferiis suis, quem a S. Petri Cathedram evexit; quae potuerit Ordini suo conciliare honorum, quem iam acciperat Nicolaus, & quem deinceps in personis Sixti IV. Alexander V. & Sixti V. recepit? Immo neque nullum aliquem a Sacro Cardinalium Collegio, a quo facta sibi fuerat hac electionis facultas, oculis conjicit in virum Sanctorum omnino Theobaldum, qui plures annos latenter obscuramente vitam agebat in deserto Palestina. Summus Pontificis appellatus fuit Gregorius X. Pater de la Colombie.

Ad monumen tum eternum. Viro fuit honoribus decora, ita nemo magis colat: humiliatem, quandoquidem eo proceris, ut humiliacionem diligenter, & preferret latebras, & contemptum splendori, dignitatis, & rebus omnibus, quae hominem super ceteros possest attollere. Gita hyperbolam loquit, & quin quidam exaggerat: quoniam res ipsa oblate fuit prima dignitas mundi, videbatur Supremus Pontificatus, & regimen Ecclesie totius. Neque inane fuit illud confitum, sed omnia Cardinalium electio, quae sancto viro præbuit occasione maximum humiliacionis actum exercendi per repulsum illius dignitatis, quae non alia est in terris sublimior. En quomodo se habuit res. Tres iam elapsi erant anni: ex quo Conclave pro Pontificis electione post Clementis IV. decepsum constabat iure, qui inter illos de Successore deligendo confundre posset, & cum diversa partes essent eaque potentes, nulla ipsius affulgebat fore ut brevi res componerentur, non sine gravitate. Unum duxit obesse poterat hunc consilio, quod nemo unius dubitavit, quoniam afflante Sp. Sancto initum fuisse humilitatis videlicet hujus Praetuli, quem iam contabat tantum hoc hominis, & onus decreta datum. Confutum est tam, ut illi fieret optio, vel supradictam hanc dignitatem extipendi, vel eligendi eum, quem tanto muneri apertissimum erederet. Quid yobis videtur de hoc adeo singulari eventu? Fato, huic quidem Sancto Doctori negotio non faceretur non potuisse: qui nonnulli ager ex tam difficili negotio sepe expediri, quod ille repiciebat tamquam laqueum sua humiliati potius quae in honore sibi oblate nullum intrefecit, sive in eo aliquem quæcumque vellet ipse collocare.

S. Doctoris post mortem. post mortem facinus, & aniquia Conclitum dimitteretur.

*erit, ut ferunt, libros conserberet! Illud vero multo admirabilis est, ipsum in tante occupatione multitudine servare potuisse teneram, ac sensibilem devotionem illam, quae idem libri diffundit, & quae summo labore, & difficultate in omnia facula illustrare non cestabunt, fæcta saluberrima doctrina, & pii sensus in iisdem effusi, alieni caritatis ignem, quem Dei Filius tulit in terram. Ita ut ad doctrinam, pietatem simul adquirandam, non alii voluminibus, aut eruditioribus elicit opus, quam illis, qui in operibus illis continentur, quemadmodum plus, & docto Gerlon testatur, qui magni hujus Viri admirator exalte videtur. *Auctores vari.**

Ad colligenda ea omnia, quae de S. Bonaventura laudis pars dicta sunt, mirum nonne est hominem qui in prima Terrarum schola Theologiam professor est, ea atque, quae alii via scientia huic studere incipiunt, qui rejecti oblatum sibi Archiepiscopatum, antequam in Ordine suo Superior est, qui ad honores ingrefit et per amplissimum Ordinis sui dignitatem, qui contra interemerant aucto Romanum confutendum re adhuc exercitatio. Cardinalis Episcopus creatus est: cui non solum oblatus fuit Summus Pontificatus, sed quod nullus unquam Pontifex efficeretur, de summo gradu dispositus, qui se intentus est tanquam Oecumenici Concilii arbitrus, qui in causa ad quem arcerita fuere præclarissimum terrarum ingenia refluit tanquam aliorum Magister, hominem, qui semper habitus fuit in pretio apud viros Principes, a populo honoratus, omnibus, etiam inimicis carus, nonne, inquam, mirum est in tanta honorum, & laudum tempestate, quemadmodum illum S. Gregorius appellat, semper fuisse confitans, & fibitem ipfi aequaliter. Plenus fuit suavitatis, plenus modestia, plenus humilitate utque ad mortem. Mortuus igitur est magnus iste Sanctus, qui profecto semper vivere meretur, sed quem mundus non meretur diutius possidere. Mortuus est antequam celeberrima Synodus illa clauderetur: & dicere possumus nunquam vixisse fuisse unus adeo magnificus. Omnes Praefates, omnes Cardinales, omnes Legati, omnes Principes, & summi ipse Pontificis illum & affectu, & lacrimis suis proficiunt. Tota luctu perfornabat civitas, undeque audiebantur ululatus Graecorum, & Latinorum, qui doloris sui argumentum, & aquitatem significare combatunt his verbis, que referunt Historia. *Cecidit columna Christianitatis.* Columna, firmissimum Ecclesie præfidium, corruit: Nitionum Religionis latus evanuit. Bonaventura, qui tandem fortissimum ejusdem extitit clypeus, qui superrime uni ex altissimis ejusdem vulneribus fecerat medicinam; qui unius illam in primayus decus, ac florem poterat revocare, Sapiens, magnus, doctus, humilis Bonaventura factus est: *Cecidit columna Christianitatis. P. de la Colombie.* Mirum profecto est, hominem qui tres tantum ac qualiter quaginta visit annos, qui in Religione duxit ac tristissimum liberum spiritum duxit, qui tempore occupatus fuit vel tradendo scientiam spinis, ac difficultatibus plena, vel minus scientiam aqua ac Caritas, quemadmodum testatur Apostolus; & sic illam nobis nihil potest eripere; nihil etiam prohibere potest quo minus illam adquiramus, & in illa perfecti evadamus; Et quoniam sublimis haec scientia nos Santos facit, & accepta in oculis Dei, hæc eadem gloria nostra mensuram constituet. *Auctores vari.*

PRO S. LUDOVICI REGIS GALLIAE PANEGYRICO.

MONITUM.

Magnificissimum, quod de S. Ludovico Rego, haberi possit elogium, est dicere, illum & Regem, & Sanctum simul fuisse: inde enim argu potest, ipsum vere insignem Sanctum extitisse. Et profecto ut utrumque hunc titulum in eminenti gradu in seipso conjungeret, hinc quidem superandi fuerum maximi ad sanctitatem obices, qui in rerum conditione inventur: inde vero ea, que Regis prerogativa appetuntur, videlicet opes, potentia, celsitudo, & magnificencia, cum humilitate christiana, divitiarum contemptu, mortificatione aliisque virtutibus, que Santos efficiunt, illi concilianda fuerit.

Nobilissimus haec diuina regnum, que secum pignore videtur, confesso non solum proprium confituit characterem sanctitatem gloriis bejus Monarcha, verum etiam media, per que sanctitatem affectus est, Christianas basse virtutes in regias convertens, ac sua uenit dignitate, potentia, & autoritate ad hoc, ut in ditione sua subditisque proximis per infirmam, & pietatem regnaret Deus, aque ut ab infidelibus etiam hic agnosceretur, & coleretur. Littera ut aqua institutus Sancti Regis hucus oratio, duplex haec qualitas sequendus non est, neque recessendum est ab ea specie, quam de vita illius nobis atriuit Historici; utique preclare nobis cedat opus in tam sublimi argumento, postquam propria fuit partitio, que duo haec complectant, exponenda dumtaxat erunt paulo eloquentius facta id probantia, & ostendit, duas haec qualitates Sancti, & Regis mutuo sibi faciem probare, ut inde moralis haec veritas elicatur, quandoquidem S. Ludovicus in regia dignitate seipsum sanctificauit, nulam esse conditionem, ubicumque nos Dei Providentia contingit, in qua sanctificari negemus. Si magnus hic Rex in aula florent, & in summa potestate quibuscumque voluntibus perfruendi, semper Deo fidem servavit, quam prætexere causam, aut obicem inventare possent homines & populus, ne Christianorum officia cum illis status, vel conditions sue simili conciliant?

PARAGRAPHUS PRIMUS.

Multiplex Sermonum Synopsis hujus Argumenti.

Cor Regis in manu Domini; quemque voluntatis, invenit illud. Prov. 11.

SEmper opus manus Dei, & potentia eius effectus est hominum sanctificatio, quocumque in statu illi sunt. Inhibens est naturalis affectionum cursum, earumque motus legi contraria, ac disciplinae coercendi sunt; non illi mutationes, recentiores affectiones immittuntur, & in illis mutationes efficiuntur, quas cives, gratia opus est. Sed ubi Regum, Principum mundi cor sibi conciliare omne conditionum, per longarum genus deceat; fateandum est tamen in Regibus magis enteferre, quam in privatis; quippe illis plures iuppetunt occasiones insignia Deo obsequia praefandi. Fingit vobis Salomonem ad altare prostratum inter humerorum inmolatarum vietiarum copiam; genibus flexis, expansaque manibus, cuncto populo impetrante orante; & fatchim Regem nunquam majori cum gloria renderire quam cum solidi pietate Regis sui (splendor re commendat). *Rex virtutum ipse est Rex gloria.* Super hoc fundamento S. Ludovici elogium extircturam sum. Regum omnium gloriosissimum fuit, quia fuit super omnes Principes virtutibus cumulatus.

1. Consecravit bella zelo justitiae, & Religionis.
2. Sanctificavit divitias pia magnificencia, vel Evangelica caritate.
3. Regni decorum sustinuit profundam fervorem humilitatem. *Ibidem.*

Reges habent tanquam viventia Dei simulacra; sed illi pericula representant, cum sunt imitatores fanchitatis ejusdem; quemadmodum sunt potestatis sequentes. Itaque ut viva Divinitatis imago reperiatur, Rex quadratus est, qui in se conformatur insignia haec duo attributa, per quae Deus se in calo, ac in terra manifestat, potestiam, per quam ab hominibus cogatur, & fanchitatem, propter quam ab Angelis adoratur. Sanctus Ludovicus ex numero fuit Regum, qui constat sunt imitari haec attributa. Creatoris quantum illi pro virtibus licuit, idoneo hodierna omnes venerant illum, & ipse peculiaribus honoribus decoratus in Regno, cuius Patronus est. Huic fundamento eius elogium finitur.

II. Contumeliosum divinae providentie est, credere in mundo qualem esse conditionem omnino opositas Sanctitatis; vel sanctitatem habere posse in se aliquod munieribus quicquidam conditionem, ac statuum oppidum, quorum tamen auctor Deus est habendus. Ad hunc adeo periculorum errorem explendentem nihil fatis est vobis proprie exemplum S. Ludovici, & hoc illud est; quod vobis probandum aggredier in hoc sermone ad erationem vestram, & animarum vestrum adficationem. *Ex Specime Orationis Panegyrici.*

Magnificientia in sanctificatione eius. *Plal. 97.* Deus in Terris magnus Sanctus; ergo postulamus in quibuslibet statibus; & mundi conditionibus sanctificari. Argumentum, quod place evincit. Si enim in mundo illa est conditione, quod si ficerit cum sanctitate conciliari potest, periculum est, ne de officiis, hanc Regni conditionem futuram. At divina Providentia grata habeatur; regnum non prohibuit, quoniam S. Ludovicus ad eminentem Sanctitatem gradum per venit, & quoniam digna, & egregia Regni materiales perfunduntur. Addo præterea, Regum effectu, ut Ludovicus adeo eminenti sanctitati per efficit, & sanctificatione in illo præbuit, ut eximi Regum latenter. Dico igitur.

2. S. Ludovicus magnum Sanctum castum, quia natu Regi efficeret; ut dignitas sua sanctitatis deficeret. *Hoc prima pars erit.*

2. S. Ludovicus magnum fuisse Regem, quia semet sanctificans efficeret, ut sanctitas aliqua sua dignitate conferret. *Hoc pars altera.*

Duplex veritas, unde ad confutationem nostram duplicitatem elicimus, quae nosque movebunt, & adscibant: quarum altera hoc erit: igitur vita tempore, ad quam vocatum est secundum ordinem prædictationis aeterna, quod non minimum conferre debet ad notitiae eorum Cor Deo sanctificandos; altera: igitur sanctificatione nostra coram Deo tumulum, ac validissimum medium est, ut nosne tecum mundum præbeamus perfectos, & irreprochabiles in statu in quo sumus. *P. Bourdouze.*

III. *Cor Regis in manu Domini.* Prover. 21. Cum Regis est in manu aliorum hominum, omnis ad illud fallendum, & corrumpendum conspirat. In conversionibus nonnulli assentientur, in præclaris factis plausus non fecerat in virtutis, liberum ambitio oblati laudibus irritatur; asserti iuribus coram avaritia excludunt; affectus illorum superpotiæ præcessibus nutritur; veritas illis absconditur, ne qualiter ab illis videatur, veritas eorum pretendent velum ne illis dispergiantur; virtutibus persona inducuntur, ut arbitrentur illa leui, obliuia suum ingenium, amorem proprium, libidinemque sequuntur; verbis quicquid illis dicitur, ideo dicuntur, ut vanitas coram palpebatur; ut illorum foecuram ambitio, ut innocentia illorum nestantur infida. Sed eam regis cor in Dei manibus est, hic illud effigit secundum exemplar sua iustitia, sapientia, & sanctitatis effectu ut divina reformandi justitia, ut illi, & per illos in animos hominum regnet. *Cor Regis in manu Dei.* Talis fuit S. Ludovicus, quem ab apostoli ratione tua prævenit Deus benedictionem dulcedinem, quibus videtur naturae vel potestem animarum electuarum, & de quibus non vulgaria init consilia. Ecce in illius animam Christianarum virtutem femina, illum roboravit in tribulationibus coronavit. Sed ut totum hoc elogium ad tribulationibus coronavit.

1. S. Ludovicus Regem fuisse humilem, & mortificatum inter opes, atque delicias.

2. Sapientem, qui nonnisi Evangelicis luminibus usus est, ad populos regendos.

3. For-

1. Fortem & Vicarem, qui sua usus est fortitudine ad gloriam Dei tuendam. Hoc erit argumentum elegii illius, & huius sermonis partitio. *Auctor Sermonum in omnia argumenta, Sc.*

VII. *Corona aurea super copias ejus expressa signo sanctitatis, & gloria honoris.* Eccl. 45. Ex omnibus rationibus, quas prætextum mortales, ut parente se nequaquam teneri, ut sua invigilant sanctificationi, quando omnes referre longi labores, atque tadii opus est, mens fortissimam in medium proficeret, easque præcipias, & que plerisque illis sunt impedimenta. Prima est, statum, in quo fuisse, nimis nos mundo obligare; & salutem ita ibi fessentur periculis obnoxiam esse, ut vix fieri possit videatur ex tota laetitia evadere, quia sensim ad perditionem adducuntur. Altera est hunc ipsum statum, in quo fuisse propter genus nostrum, ut in mundo niteamus, ex nobis qualibet dotes exigere, & officia quadam, que cum Evangelicis instituti conciliari non possunt. Solum S. Ludovici exemplum facilius negotio duplicum hunc adeo periculorum erexit potest auferre. Primum enim in summa dignitate scipium sanctificavit, tor licet obfreat pericula, quibus illum periculissimum mundi status obsecrat; primo probatio contra illos, qui cauſantur pericula, quibus nos obicitur conditio, in qua natus fuisse. Secundo Rex iste artem natus est conficiendi summum Principem, doctes cum perfecti Christiani virtutibus; hoc illis reponendum est, qui metunt, ne sanctitas sua illis eas auferat qualitas, que necessaria sunt, ut in mundo resiliantur. Contraria fuitas duas hafce obiectiones dicimus,

1. S. Ludovicus status seu pericula in adminicula sua sanctificationis convertere.
2. Cum sanctitatis conjunctive eas qualitates, que requirerantur, ut in statu suo omnia benevolentur. Dubius verbius fuisse magnum Regem, & magnum Sacrum, que dux fuit huius Orationis partes. *P. Cheminat.*
3. Honorem, quem sanctus Ludovicus attulit Nationi sue.

4. Quod si sanctus Regis status pericula in adminicula sua sanctificationis convertere.

5. Cum sanctitatis conjunctive eas qualitates, que requirerantur, ut in statu suo omnia benevolentur. Dubius verbius fuisse magnum Regem, & magnum Sacrum, que dux fuit huius Orationis partes. *P. Cheminat.*

6. Ad exornandam panegyricam orationem magno hoc Principi, S. Ludovico, dignam; quoniam multitudine insignium actionum eius, curarum, laborum, ac itinerum, que ingrefiuntur ei Dei Regum locupletatur, mihi impedimento futura est potius, quam subdicio; fatus erit dicens triplici verbo, sumnum Regem hunc tria fecisse:

1. Artem inveniens Politicanum sapientiam cum stultitia crucis conciliandi.
2. Hamilitatem in folio colloquio:
3. Religiosam pietatem cum eximiorum orbis dominorum fortitudine conciliandi. *Auctor recens.*

X. *Quia diligit Deus Israhel, & vult servare eum in eternum;* *Idcirco posuit ei Regem super eum.* *1. Paralip. 9. Regnum statendum est enim, vulgo sexcenti periculi parer; sed interior terribilis casus, passio vel impunita polluitur, vel mortalia ad contemptum deicitur. Sape hoc vel inanis, & inutilis est in Regibus titulus, vel funerum pro populis instrumentum. At sanctus Ludovicus ipsum illius temporis novit, quia gloria ejusdem laborem inferret. Omnipotens Sanctorum radix septu regnus refutat, quin soli nitori, & majestici officeret; & visus fuisse illum tempore Sanctum, tempeste magnum.*

1. Sanctificasse regiam dignitatem Christianis virtutibus.
2. Eamque heroicis virtutibus sustinuisse. *Abbas Mangu.*

Dominus virtutum, ipse est Rex gloria. *Psalm. 23.* Cum S. Ludovicus perfusum esset Reges viventes eis Dei imagines, jecit fundamenta regni sui super virtutes, & de virtutibus ascendi ad altissimum gloriam verticem, que potissimum tertiarum monarcharum usque ascenderunt. Ut igitur vos ei euhabeam elogium hoc Regem dignum, illud elicerem possumus ex dubius summis veritatis. Prima illum fuisse *Dominum virtutum*, altera, ipsum Regem gloriam fuisse; utique vobis plane ostendam hac deo secum non pugnare, & id, quod Regum gloriam constituit, non semper virtutis adversari, adicar ostendere, S. Ludovicus effectus, ut illa matutis juvarent subdidis.

1. Regem hunc jure promeritum fuisse nomen Domini virtutum, quippe qui per virtutes ad summum gloria cumulat evasit.

2. Jure meritum fuisse nomen Regis gloria, quia effectus, ut gloria sua Religioni & virtutis deserviret. *Auctor Sermonum Chrysostom.*

XI. *Quoniam Dominus fili virum justum eum: & precepit ei, ut efficeret super populum suum.* *1. Reg. 13.* Quicquid magnum, & sanctum est in Rege, quicquid dici potest ad significandum felicitatem, & gloriam illius, in his Sacri Textus verbis continetur. Sed cum per infinitam misericordiam vult Deus tradere populo fumus, a quo regat, quem illi tribuit Regem? Regem quem illa querit, ac eligi fibi juxta cor suum; Regem simillimum David, qui per Religionem, ac pietatem te in throno sanctificat, & qui subditos suos beatos facit via caritate, & benevolencia: Regem qui ad Crucifixum petes fert, quod nonnulli extinxerunt humanæ vanitatis trophaeum: Regem generosum, beneficium, magnificum, qui non dirigit armis nisi pro gloria illius, pro quo regnat; qui res suas, quam subditorum suorum querit utilitatem, qui tam opellas protegit, pauperes nutrit, miseros confortatur. Quam infrequentes sunt hius viae Reges! Quam pauci! ideoque nunquam talis admirari possumus in S. Ludovico.

Hauday, Paneg. Tom. III.

XIV. *Initiatus mei ossa, fons & ego Christi.* *1. ad Cor. 4. Universali Morum discipline Christiana duo tantum præcepta complectuntur; unum ut modus in voluntaribus servetur, alterum ut dolor vincatur. Quod Philosophus quidam duplice vocabulo indigitavit: *Affinis, & subfusus.* Voluptibus tantum flauitatis inebi, ut admirabilis opus sit temperatia, ne illis illiciamur; Palpitans sensus nostros, & per illos in animam pervadunt, & ratione nostram seducunt. Molesti sunt dolores, constantiam nostram obtundunt, labefactant fortitudinem nostram, & strenuus esse opus est illi, qui vincit non finit ab iniugis, & qui carcerem, mortemque minitatur. Fideles inventantur tamen, qui divina adjuti gratia duos hocce tranquillitatem inimicos impugnant; illecebras voluptatum contumaciam, & superaret metum, & posnam quia a dolore divelli non possunt. Magnus S. Ludovicus, cuius hodie memoriam recordamus, micum in modum dupli hoc munere perfundit, & in toto vite sua cura dubius hilice cupiditatibus insit.*

1. Bellum indixit voluptati, quandoquidem contineat, catusque fuit in aula delicia, quas harum centrum esse censetur, & in honoribus suis humili fuit.

2. Bellum indixit dolori, quia in compedibus suis fuit liber;

über; constans in adversis, semper idem in ærumnis, invictus in clade, in qua vicit videbatur barbarorum, qui de illo triumphum retulisse videbantur. P. Senault in Oratori.

XV. Quocumque modo concipiamus Sanctitatem, & quamcumque illius imaginem nobis fingamus: Sanctum esse secundum omnes Scripturae regulas est propter Deum zelum ferventem habere cum profunda humilitate coniunctionem. Est proximum diligere non verbo tenus, sed operibus, & veritate illi omnium caritatis officia praestando. Et, in seipsum fervorem esse, & fons loquuntur. Apostolus, crucifigere carnem suam cum cupiditatibus, & mortificationibus ejus præxi mortifications. Reversi tria hac, in quibus cum sancto Hieronymo, veram autum vitam esse Sanctitatem, ea sunt, quæ semper habita fuerunt tanquam nullo pacto cum Mundi honoribus concilianda; & proper quæ Principium facili conditio semper indigit gratia Christi subfido. Hoc enim, S. Hieronymus inquit, post peccati labem tria sunt mala, ac funestia mundana celitidinis scopus: Propter enim hujus abutum erga Deum quidem sunt fons secretae sapientie, quæ nobis avertit & humiliat, & zelum Religionis; erga proximum vero cordis inferunt duritiam, quæ nos ad aliena mala fuit carentes efficit; & in nobis omnem caritatis & misericordie sensum jugulat; ac tandem erga nos sine modo amorem proprium inspirat, qui eo procedit, ut patientia, & christiana auferitur jugum excutiatur; misterios effectus, quos Sancti deploravent, & ad quorum alpeum David contremuit. Hac autem mundi celitudo adeo periculosa non sive maniferto gloria miraculo in fando Ludovico minime fuit tribus hinc malis obnoxia.

1. Neque enim præhibuit, quo minus fuerit Princeps perficie deus Deo;

2. Ne erga populum suum pientissimi parentis viscera habet;

3. Ne in seipsum omnem Evangelii severitatem exercet. Tripli verbo, Celitudo Regis hujus effectus, ut coram Deo majori cum merito humili videatur: majori cum nitore caritatis referunt coram proximo; & fibimur ipsi severus majori cum virtute. P. Bourdaleus de S. Ludovico.

XVI. Pro Sermonis argumento probando defensum potest, S. Ludovicum exolvit.

1. Quidquid debet Deo, tanquam Princeps Christianus, qui semper illi fuit in prosperis aëre, ac in adversis fideli.

2. Quidquid debet populo suo tanquam florentissimi imperii moderator, quod in pace servavit, & rexit pietissime.

3. Quidquid debet Ecclesiæ, tanquam illius primogenitus.

XVII. Calumnia est in impiorum corde cusa, affere, Christianæ Religionis instituta simil est non posse cum illis qualitatibus, quæ Magno viros constituant: humiles, modestosque sensus, quos inspirat, enervare constantiam, & anima magnitudinem, cuius indigit quilibet, ut locum suum in mundo tenat, & ruerat; Christianæ vita officia, & exercitata pietatis omnem negotiis impendunt autem curam; Evangelicam simplicitatem hominum politices studiis imparem facere; & spiritum lenitatis, qui comes est devotionis, bellicis virtutis extinguae, quæ facit Heroes. Nihil etiam tam vulgare est, quam mortales videre, qui pietatis partes sequi non audent, quia minime credunt se posse cum Christiani hominis officiis conjugere eas qualitates, quæ requiri centur; ut aliquis in Mundo niteat: Error, quem S. Ludovicus exemplum explodere debet. Nam

1. Cum officiis Christiani viri indefens regni sui suram conjunxit.

2. Cum humilitate Christiana omnem conjunxit anima magnitudinem, quæ opus erat, ut Regiam servaret auctoritatem.

3. Cum Evangelica simplicitate omnem conjunxit prudenter, ac dexteritatem, quam politica exposcit.

4. Cum lenitate, & clementia, quæ in Iesu Christi Schola percipitur, omnem conjunxit Regis virtutem; quæ regni ac religionis inimicos novit in officio contineare.

P. Cheminalis.

XVIII. Fecundus humilitatis cum celitidine difficultime inventur in anima Christiana, præterea vero inter Mundum Principes: sed quamvis tunc fodus portentis loco possit haberi, illud tamen inventum in glorioso Monarcha S. Ludovico. Deus exultat illum ad celitidinum omnium fatigatum: collocavit illum in uno ex præcipuis Mundi solis, & Sanctus Rex creditit Majestatem suam eu nitidorem futuram, quo magis illum submiserit coram Rege Regum, a quo eamdem acceptat. Hac est synopsis totius Panegyrici, & propositus, sub quo illum exhibere vobis fert annus. Videbitis

1. Regem, qui throni majestatem abicit, ut serviat Deo, hoc est primi puncti argumentum.

2. Regem, qui totam throni sui majestatem impedit, ut ab aliis Deo serviatur.

XIX. Firmabo regnum ejus, & ipse abicit Domum nominis meos. 2. Reg. 7. In hac Sacri Textus verba facile est sancti Ludovici Panegyricum texere Orationem, ostendendo

1. Demum sibi complacuisse in glorioso hoc Princeps, cumque toto vita sua tempore deduxisse semper ab eo, quidquid illum præterere poterat: illi sanctas affectiones, &

studia in bonum ab extrema usque pueritia immittentes: ille in hanc lucis usitare educentem ex genitoribus, quorum genus minus erat noble propter Regium sanguinem per venas eorum fluentem, quam proper virtutes, quas cum laude haueferant, eumque docentem, celsitudinem oculos perfringere; & politicas periculosa infidus necesse; potentiam, imperium imponitatem virtutis omnibus viam iterare; imperium ab illo pendens injustos facere. Quæ omnis pericula ab illo divina avertit providentia, ut eum in folio confirmaret.

2. S. Ludovicus confirmasse regnum Dei. 1. In Aula præcul ejiciendo luxum exemplo suo, fervere cenura, histriones ex regno eliminando tanquam publicas peites, quæ ianctis animbus tetram luem affabant. 2. In Magistratus eligo integrerem Justices legum, & conuentum locorum, ubi judicandum illis erae pietissimos, necnon magistratum venalitatem proscrivendo. 3. In Nobilibus, diffida, licentiamque ex quo effusorem compescendo. 4. In populo edice, severisque legibus gravia scandala, blasphemias, aliquæ secula paniendo. Abbas Feunte in oratione sua de sancto Ludovico.

Dicere possumus S. Ludovicus characterem prorsus singularem, suile inter reges; & illi ad unguem hac verba quadrare: Dominus dedit illi gloriam Regum; quod probari potest.

1. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

2. Per ea, quæ in hoc Rege cognovit Ecclesia, eximium, & singulariter meritum, quo Sancti sunt. Ita omnem Regiam obtinuit secundum Mundum, & secundum Deum. Abbas Prevost in quedam ex Academici Sermonibus suis de S. Ludovico.

PARAGRAPHUS II.

Fonit unde bauriri copia posse ad exornandas allatas Sermonum structuras. Et Autores qui hoc argumentum perscrutantur.

XX. 1. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

2. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

3. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

4. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

5. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

6. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

7. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

8. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

9. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

10. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

11. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

12. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

13. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

14. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

15. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

16. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

17. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

18. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

19. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

20. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

21. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

22. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

23. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

24. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

25. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

26. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

27. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

28. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

29. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

30. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

31. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

32. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

33. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

34. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

35. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

36. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

37. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

38. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

39. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

40. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

41. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

42. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

43. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

44. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

45. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

46. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

47. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

48. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

49. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

50. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

51. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

52. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

53. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

54. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

55. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

56. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

57. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

58. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

59. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

60. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

61. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

62. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

63. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

64. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

65. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

66. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

67. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

68. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

69. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

70. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

71. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

72. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

73. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

74. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

75. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

76. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

77. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

78. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

79. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

80. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

81. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

82. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

83. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

84. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

85. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

86. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

87. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

88. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

89. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

90. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

91. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

92. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

93. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

94. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

95. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

96. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

97. Per ea, quæ mundus in hoc Rege admiratus est, insignes qualitates, & opera generola, quæ Heros constituit.

vid, qui perfiditer tetram lumen, bello, & summa annona caritati, cum Angelus Dei verbi post peccatum ejus unum ex tribus hisce flagellis ministratus est; ratus quippe est, se facilius quam populum suum evaluerunt esse ex duobus his malis; & se sequere ac populum suum peccati obnoxium futurum, cum ipse unus nocens esset, & unicæ pœnæficiis. Dicebat enim intrat, si bellum populoero, milites mei vitam obsecrare suam, non temerari, nee familiariam erat occupatio, patet ad ipsum aditus viduez, & pupillo: adim ebas forces ripante non erant excusae, non posset biarium numero, quæ timidißimum quæcumque terrerent, & importunitissimum arcerent. Scdebat illi Vincençius sub arboribus, quibus tempus pœnæfice videatur, & sum upbelis, quando ad id natura posuisse videbatur, & judicabat cum aquitate, audacitate, & amore ad se confringentes, omnia finalia factus, Rex, pater, & judex populi sui. Laborem non fugiebat, & licet fatigatus esset, credebat se refaci, ubi iudicabat, & merito illi applicari possunt hæc Sacri Textus verba: *Judicare populus in Iudicio, & pauperes in aquitate.* Abjicibat exteriorē Regis majestatis cultum, qui prohibet, non populi, & pœnæficiis pauperes accedendas Reges. Cum aliquam Regni sui Provinciam peragratabat, illi erat cura, ut ab aliis Praefectorum suorum farcirentur incommodes, & quia nisi illi hunc corpori vigilius, cœlicis, & sejunctis, per casitatem conferre, & mortificare per penitentiam. Mirum non fuisse, si nicens David lacrimas contemptissimes, & aures suas obstruimus precibus illius, victimam Divinæ iustitiae obtulisset. Sed omni vacabat culpa S. Ludovicus, neque ut adulteriori contegeret, cædere fieri justificaret. Huius tamen lumen non percepit, occidit illum, & rupulavit, cum inter eo inffusos unum iustificare elegisset. Hoc, Domine, promisisti, ut omnino Regem hunc expiarès, & magis, magisque supremam illum gloriam augeres, ad quam illum in caeli Regno tuo illum provehere voluisti.

Applications nonnullorum Scriptura locorum
huius Argumentum.

Magnificentia in sanctificatione ejus. Psalm. 93. Sicut Deus nuncquam magnificens vim & potestatem gratia sua ostendit, quam cum mundi Princeps Evangelij iugò subiectus est, dicere possumus etiam sanctitatem nuncquam magnificens enituisse, quam cum in throno sua fuit, & tunctissimum fons eius cum generis nobilitate, Principum potentia, & Imperatorum fortitudine percussit. Neque alia inquirenda sunt rationes; nisi quod cum multi majores occurserint obices ad sanctitatem adiungendam, quam terra huius divitiae, honestas & commoda; statim ac illi superantur, citra metu dicere possumus eos, quod id affecti sunt, reliquorum mortaliū admiratione mereri, sed quod virtutum suorum fulgor longus & ubertatis emanat, seu quod nulli magis ostendit meritum, & pretium sanctitatis, quam intueri, ut ipsi sancti ferent, & ales autoritatem bonique exemplis sanctificantur.

Benedictus Dominus Deus noster, qui datus manus meas ad

præsum. Psal. 143. Videatur hanc actum nonneque docere

sanctitatem; & hanc videlicet armatum in certaminibus, ac præsum offendere; & nihil lauantit Christiana Religionis, quæ negue per arma, neque per vim inituita fuit, magis adversari; quondam Salvator ipse nos docuit lenitatem subdutorum suorum illos impellere potius debere, ut propter effundant sanguinem quam hostium suorum; ut illi oppugnant patientia potius quam vi; quod primi fideles exercitaverunt, quibus nominis ad maiorem cælestis Regis gloriam est uti. Itaque non querantur modis sanctitatem in deterris, & Claustris; ut vobis imitanda proponam exempla: sed illam vobis proponam in uno ex præcipuis terrarum iouis; & erit prout dubio dignus veltris admirabilibus spectaculis, videare cœlia sub Regis purpura; tantum humilitatem sub illius tuncur. Tales exitere occasiones, quæ S. Ludovicus Regem coegerint, ut ex facilio suo, ex aliis, regnique suo pedem efficeret, ac simul duo bellū genera fusceret, alterum gaudem aduersus hereticos Gallie, quorum defectiones; furorēmque compescuit; alterum contra Infideles, qui cum universam Palatinatum armis suis operuerint, sanctum Regem impulerunt, ut patrio regno relato eos illi omniō extruderentur concureret.

Quoniam magis ei, humilia te in omnibus, & terrenum Deo inventus gratiam. Eccl. 3. Humilitas, S. Bernardus ait, minor, non magna virtus est, sed magna, & vero virtus est humilitas bona. Retauratur, ut cum timore, ac tremore Deo serviant, querit quomodo hoc præstent, & respondent illis servire Deo, destruendo, ac puniendo quicquid Dei autoritatem adverteratur. Polita pincularum addit dilectionem; Alter servus, quia homo est, alter servus quia Rex est; Magnam etiam dilectionem inter servitatem, quoniam Rex præstat Deo quatenus homo, & eam, quam præstat quatenus Rex. Quatenus homo servus Deo vita scilicet, & dilectio in seipso; sed servitus, quod illis conciperetur, quoniam quod eadē posse debet. Hac nihilominus virtus est, & miracula, quæ in S. Ludovico inueniuntur. Magnus erat proper regiam dignitatem; major proper Gallie Regnum, quod, ut S. Gregorius ait, alia quacumque fuperat; id maxima proper relatæ victricias. Videat tamen quid illi profint relatæ victorias; ut videlicet, eas consumat, ut se ficit, ut illiusmodi praebat suorum humiliacionum exempla. Hæc virtus duos quodammodo effectus diversos habet; agit, & reficit in mente poidensis illam, & extrinsecus etiam operatur. Sancto Regi non sufficit humilius de se sentire, nec pati, ut dignitas tuz fulgor oculorum suorum aciem perstringat; non sufficit humili gerere cum humiliatum sub purpura, tæcperum sub humilitate latens, & exerceere modellem David de se ipsodentis; neque ambulant in magnis, neque in microscibis superme; & quia Rex eram, me hominem esse oblitus non sum. Non iunctis sancto nostro ponete humiliati in corde suo fa-

lum.

Et nunc Reges intelligite: eradicamini qui judicatis terram:

Psalm. 2. S. Augustinus in his Prophætis verba, ubi Reges horruit, ut cum timore, ac tremore Deo serviant, querit

quomodo hoc præstent, & respondent illis servire Deo, destruendo, ac puniendo quicquid Dei autoritatem adverteratur.

Poleti pincularum addit dilectionem; Alter servus, quia homo est, alter servus quia Rex est; Magnam etiam dilectionem inter servitatem, quoniam Rex præstat Deo quatenus homo, & eam, quam præstat quatenus Rex. Quatenus homo servus Deo vita scilicet, & dilectio in seipso; sed servitus, quod illis conciperetur, quoniam quod eadē posse debet. Hac nihilominus virtus est, & miracula, quæ in S. Ludovico inueniuntur. Magnus erat proper regiam dignitatem; major proper Gallie Regnum, quod, ut S. Gregorius ait, alia quacumque fuperat; id maxima proper relatæ victricias. Videat tamen quid illi profint relatæ victorias; ut videlicet, eas consumat, ut se ficit, ut illiusmodi praebat suorum humiliacionum exempla. Hæc virtus duos quodammodo effectus diversos habet; agit, & reficit in mente poidensis illam, & extrinsecus etiam operatur. Sancto Regi non sufficit humilius de se sentire, nec pati, ut dignitas tuz fulgor oculorum suorum aciem perstringat; non sufficit humili gerere cum humiliatum sub purpura, tæcperum sub humilitate latens, & exerceere modellem David de se ipsodentis; neque ambulant in magnis, neque in microscibis superme; & quia Rex eram, me hominem esse oblitus non sum. Non iunctis sancto nostro ponete humiliati in corde suo fa-

lum.

Deus, iudicium tuum Regi ait; & iudicium tuum filio Regis. 3. Regis. 2. Potissimum Regis munus est judicare subditos,

Virtus, & Regis iudicium tuum Regi ait; & iudicium tuum filio Regis. 3. Regis. 2. Potissimum Regis munus est judicare subditos,

Rum secretum, illam extrinsecus profert, ut magnifice regnet, & in humilitatis occasionem verat, quidquid Regum vanitas ad ambitionem, gloriante sustinendum usurpat.

Magnificentiam gloria Sanctorum rite loquuntur. Psalm. 14. Non minimum elogium quod exortum Deo deferatur, est, illum non in bonitate, aut potentia solum, verum etiam in sanctitate magnificentia appellare: **Magnificus in Sanctorum & maximum elogium, quo S. Ludovicus celebrari valeat est dare, quod Magnificentiam gloria Sanctorum rite loquuntur.**

Illa Moyles ad magnifice de Deo non loquitur, nisi potius illam Regem vocavit, quasi innat, Reges tantum hujus laudes esse posse participes, & licet omnes Sancti magnifici sint, ex quo Sancti sunt, ad famulos sanctorum Principes huius splendoris. Huic innixi principio, ubi videbitis S. Ludovicum prudenter sua confirmare solium ferme diutum tempore atatus

tua pupillarum, Ecclesiæ inimicos ad alterum pedes proferre; duellum, & blasphemiam legum (uaram iustitiam, & feruitate competeare; juri subditum alii similes adjudicaretur.

Hoc ad Reges Christianos pertinet, ut pacatum suis temporibus sunt balaure matrem suam Ecclesiam, unde spirituiter naruntur, Sanctus Augustinus tract. II. in Joannem.

Venit error hominis, & inanis custus dignitatis; fulgere posse secundum secundum ducere. Minutus Felix in Octavio.

Reges Magni sunt, qui tentacionis suarum mortis non confundendo succumbere, sed regendo preesse noverunt. Venitabilis Beda.

PARAGRAPHUS V.

Quid ex Thologie sentibus hoc in argumento licet heuise.

Cum Deus Reges evexit ad solium, non id agit, ut ob Non minime Reges, dicitur, dicere, sed ut illi sit præcipuum Religions bo-

dis, & omnes Sancti sunt, si in terra eorum poterit subiectus. Hinc factum est, quod sanctitas sit Sacerdotium, & Imperium omni erant conjuncta in principiis, & honoribus, illi secundum regnum suum regno, consueta.

Domine Deus, tu regnare fecisti seruum tuum. 3. Reg. 3. Non minime Reges, dicitur, dicere, sed ut illi sit præcipuum Religions bo-

dis, & omnes Sancti sunt, si in terra eorum poterit subiectus. Hinc factum est, quod sanctitas sit Sacerdotium, & Imperium omni erant conjuncta in principiis, & honoribus, illi secundum regnum suum regno, consueta.

Quam difficile est simul & Regem, & seruum esse; homines, & omnes imperare; & non nisi obedientem Deo illius imperare! Non minime Reges, dicitur, dicere, sed ut illi sit præcipuum Religions bo-

dis, & omnes Sancti sunt, si in terra eorum poterit subiectus. Hinc factum est, quod sanctitas sit Sacerdotium, & Imperium omni erant conjuncta in principiis, & honoribus, illi secundum regnum suum regno, consueta.

Quam difficile est simul & Regem obediens, & amans, & obtemperare; & obsequitio, & servitio, & servitio inferendum; cum illum in ipsa captivitate sua speciebit, imperterritum, quasi ipse Victor tuus, & increpare barbaros, qui illum ibi in Regem licet captivum suum cupiebant elicere: nonne verum est ita imagines gloriae, magnificientie, & sanctitatis in mente vetra confundunt, & volent prohibere non posse, quoniam in Sancti hujus laudem exclaimant. Magnificentiam gloria Sanctorum rite loquuntur.

Domine Deus, tu regnare fecisti seruum tuum. 3. Reg. 3. Non minime Reges, dicitur, dicere, sed ut illi sit præcipuum Religions bo-

dis, & omnes Sancti sunt, si in terra eorum poterit subiectus. Hinc factum est, quod sanctitas sit Sacerdotium, & Imperium omni erant conjuncta in principiis, & honoribus, illi secundum regnum suum regno, consueta.

Sicut Deus, dicitur, tu regnare fecisti seruum tuum. 3. Reg. 3. Non minime Reges, dicitur, dicere, sed ut illi sit præcipuum Religions bo-

dis, & omnes Sancti sunt, si in terra eorum poterit subiectus. Hinc factum est, quod sanctitas sit Sacerdotium, & Imperium omni erant conjuncta in principiis, & honoribus, illi secundum regnum suum regno, consueta.

Quam difficile est simul & Regem obediens, & amans, & obtemperare; & obsequitio, & servitio, & servitio inferendum; cum illum in ipsa captivitate sua speciebit, imperterritum, quasi ipse Victor tuus, & increpare barbaros, qui illum ibi in Regem licet captivum suum cupiebant elicere: nonne verum est ita imagines gloriae, magnificientie, & sanctitatis in mente vetra confundunt, & volent prohibere non posse, quoniam in Sancti hujus laudem exclaimant. Magnificentiam gloria Sanctorum rite loquuntur.

Sicut Deus, dicitur, tu regnare fecisti seruum tuum. 3. Reg. 3. Non minime Reges, dicitur, dicere, sed ut illi sit præcipuum Religions bo-

dis, & omnes Sancti sunt, si in terra eorum poterit subiectus. Hinc factum est, quod sanctitas sit Sacerdotium, & Imperium omni erant conjuncta in principiis, & honoribus, illi secundum regnum suum regno, consueta.

Sicut Deus, dicitur, tu regnare fecisti seruum tuum. 3. Reg. 3. Non minime Reges, dicitur, dicere, sed ut illi sit præcipuum Religions bo-

dis, & omnes Sancti sunt, si in terra eorum poterit subiectus. Hinc factum est, quod sanctitas sit Sacerdotium, & Imperium omni erant conjuncta in principiis, & honoribus, illi secundum regnum suum regno, consueta.

Sicut Deus, dicitur, tu regnare fecisti seruum tuum. 3. Reg. 3. Non minime Reges, dicitur, dicere, sed ut illi sit præcipuum Religions bo-

dis, & omnes Sancti sunt, si in terra eorum poterit subiectus. Hinc factum est, quod sanctitas sit Sacerdotium, & Imperium omni erant conjuncta in principiis, & honoribus, illi secundum regnum suum regno, consueta.

Sicut Deus, dicitur, tu regnare fecisti seruum tuum. 3. Reg. 3. Non minime Reges, dicitur, dicere, sed ut illi sit præcipuum Religions bo-

dis, & omnes Sancti sunt, si in terra eorum poterit subiectus. Hinc factum est, quod sanctitas sit Sacerdotium, & Imperium omni erant conjuncta in principiis, & honoribus, illi secundum regnum suum regno, consueta.

Sicut Deus, dicitur, tu regnare fecisti seruum tuum. 3. Reg. 3. Non minime Reges, dicitur, dicere, sed ut illi sit præcipuum Religions bo-

dis, & omnes Sancti sunt, si in terra eorum poterit subiectus. Hinc factum est, quod sanctitas sit Sacerdotium, & Imperium omni erant conjuncta in principiis, & honoribus, illi secundum regnum suum regno, consueta.

Sicut Deus, dicitur, tu regnare fecisti seruum tuum. 3. Reg. 3. Non minime Reges, dicitur, dicere, sed ut illi sit præcipuum Religions bo-

dis, & omnes Sancti sunt, si in terra eorum poterit subiectus. Hinc factum est, quod sanctitas sit Sacerdotium, & Imperium omni erant conjuncta in principiis, & honoribus, illi secundum regnum suum regno, consueta.

Sicut Deus, dicitur, tu regnare fecisti seruum tuum. 3. Reg. 3. Non minime Reges, dicitur, dicere, sed ut illi sit præcipuum Religions bo-

dis, & omnes Sancti sunt, si in terra eorum poterit subiectus. Hinc factum est, quod sanctitas sit Sacerdotium, & Imperium omni erant conjuncta in principiis, & honoribus, illi secundum regnum suum regno, consueta.

Sicut Deus, dicitur, tu regnare fecisti seruum tuum. 3. Reg. 3. Non minime Reges, dicitur, dicere, sed ut illi sit præcipuum Religions bo-

dis, & omnes Sancti sunt, si in terra eorum poterit subiectus. Hinc factum est, quod sanctitas sit Sacerdotium, & Imperium omni erant conjuncta in principiis, & honoribus, illi secundum regnum suum regno, consueta.

Sicut Deus, dicitur, tu regnare fecisti seruum tuum. 3. Reg. 3. Non minime Reges, dicitur, dicere, sed ut illi sit præcipuum Religions bo-

dis, & omnes Sancti sunt, si in terra eorum poterit subiectus. Hinc factum est, quod sanctitas sit Sacerdotium, & Imperium omni erant conjuncta in principiis, & honoribus, illi secundum regnum suum regno, consueta.

Sicut Deus, dicitur, tu regnare fecisti seruum tuum. 3. Reg. 3. Non minime Reges, dicitur, dicere, sed ut illi sit præcipuum Religions bo-

dis, & omnes Sancti sunt, si in terra eorum poterit subiectus. Hinc factum est, quod sanctitas sit Sacerdotium, & Imperium omni erant conjuncta in principiis, & honoribus, illi secundum regnum suum regno, consueta.

Sicut Deus, dicitur, tu regnare fecisti seruum tuum. 3. Reg. 3. Non minime Reges, dicitur, dicere, sed ut illi sit præcipuum Religions bo-

dis, & omnes Sancti sunt, si in terra eorum poterit subiectus. Hinc factum est, quod sanctitas sit Sacerdotium, & Imperium omni erant conjuncta in principiis, & honoribus, illi secundum regnum suum regno, consueta.

Sicut Deus, dicitur, tu regnare fecisti seruum tuum. 3. Reg. 3. Non minime Reges, dicitur, dicere, sed ut illi sit præcipuum Religions bo-

dis, & omnes Sancti sunt, si in terra eorum poterit subiectus. Hinc factum est, quod sanctitas sit Sacerdotium, & Imperium omni erant conjuncta in principiis, & honoribus, illi secundum regnum suum regno, consueta.

Sicut Deus, dicitur, tu regnare fecisti seruum tuum. 3. Reg. 3. Non minime Reges, dicitur, dicere, sed ut illi sit præcipuum Religions bo-

dis, & omnes Sancti sunt, si in terra eorum poterit subiectus. Hinc factum est, quod sanctitas sit Sacerdotium, & Imperium omni erant conjuncta in principiis, & honoribus, illi secundum regnum suum regno, consueta.

Sicut Deus, dicitur, tu regnare fecisti seruum tuum. 3. Reg. 3. Non minime Reges, dicitur, dicere, sed ut illi sit præcipuum Religions bo-

dis, & omnes Sancti sunt, si in terra eorum poterit subiectus. Hinc factum est, quod sanctitas sit Sacerdotium, & Imperium omni erant conjuncta in principiis, & honoribus, illi secundum regnum suum regno, consueta.

Sicut Deus, dicitur, tu regnare fecisti seruum tuum. 3. Reg. 3. Non minime Reges, dicitur, dicere, sed ut illi sit præcipuum Religions bo-

dis, & omnes Sancti sunt, si in terra eorum poterit subiectus. Hinc factum est, quod sanctitas sit Sacerdotium, & Imperium omni erant conjuncta in principiis, & honoribus, illi secundum regnum suum regno, consueta.

Sicut Deus, dicitur, tu regnare fecisti seruum tuum. 3. Reg. 3. Non minime Reges, dicitur, dicere, sed ut illi sit præcipuum Religions bo-

dis, & omnes Sancti sunt, si in terra eorum poterit subiectus. Hinc factum est, quod sanctitas sit Sacerdotium, & Imperium omni erant conjuncta in principiis, & honoribus, illi secundum regnum suum regno, consueta.

Sicut Deus, dicitur, tu regnare fecisti seruum tuum. 3. Reg. 3. Non minime Reges, dicitur, dicere, sed ut illi sit præcipuum Religions bo-

dis, & omnes Sancti sunt, si in terra eorum poterit subiectus. Hinc factum est, quod sanctitas sit Sacerdotium, & Imperium omni erant conjuncta in principiis, & honoribus, illi secundum regnum suum regno, consueta.

Sicut Deus, dicitur, tu regnare fecisti seruum tuum. 3. Reg. 3. Non minime Reges, dicitur, dicere, sed ut illi sit præcipuum Religions bo-

dis, & omnes Sancti sunt, si in terra eorum poterit subiectus. Hinc factum est, quod sanctitas sit Sacerdotium, & Imperium omni erant conjuncta in principiis, & honoribus, illi secundum regnum suum regno, consueta.

Sicut Deus, dicitur, tu regnare fecisti seruum tuum. 3. Reg. 3. Non minime Reges, dicitur, dicere, sed ut illi sit præcipuum Religions bo-

dis, & omnes Sancti sunt, si in terra eorum poterit subiectus. Hinc factum est, quod sanctitas sit Sacerdotium, & Imperium omni erant conjuncta in principiis, & honoribus, illi secundum regnum suum regno, consueta.

Sicut Deus, dicitur, tu regnare fecisti seruum tuum. 3. Reg. 3. Non minime Reges, dicitur, dicere, sed ut illi sit præcipuum Religions bo-

dis, & omnes Sancti sunt, si in terra eorum poterit subiectus. Hinc factum est, quod sanctitas sit Sacerdotium, & Imperium omni erant conjuncta in principiis, & honoribus, illi secundum regnum suum regno, consueta.

Sicut Deus, dicitur, tu regnare fecisti seruum tuum. 3. Reg. 3. Non minime Reges, dicitur, dicere, sed ut illi sit præcipuum Religions bo-

dis, & omnes Sancti sunt, si in terra eorum poterit subiectus. Hinc factum est, quod sanctitas sit Sacerdotium, & Imperium omni erant conjuncta in principiis, & honoribus, illi secundum regnum suum

prehendimus homines excellendi ad Deum, nosmet subiiciens
deo, & Divis confusa admplendi. Tantum abeit, quod
per ilam non licet nobis christianis exercere virtutes; ut
in immo nobis frequenter eorum exercitandum rationes suscep-
tis; videlicet incessanter in ipsa conditione nostra, in qua
nos collocavit divina placuit Providentia; plures nascim-
us occasione exercende penitentes, patientes, obedi-
entes; aliquae caritatis, humilitatis, & humilitatis obsequi-
as. Quam adorabis te Dei mei Providentia; & quam am-
bilites, eo quod aeterni salutis nostra vias sternit faciliores;
quod in sanguine momenta iutori varia pribes illis adquidrena-
dum, & quod in Sancti Regis, quem colimus, persona
ad eius absolutum perfectionis exemplar nobis propone. Ne
queramus ergo, non fecus se S. Ludovicus etiam status no-
stris cancelleros perfectiorem nostram. In regno suauis natus
est S. Ludovicus; & ipsi in mediorite Ratus, in qua nos
Domus constituta, politum invenerimus.

& metuendum est, ne frui cogat in omnibus, eis qui suo
substanti imperio. Videatur, nequamquam licet illis vere dicere,
& virtutem unius has habentes illos corrigendi. Nihil ergo
tam necessarium est Regibus; quam adiuti, ut hunc
submissum spiritum adquirant, quam debeat deo; & fibi perfida-
entes. Ninguna futuros dignos, qui alias præcipiant, quam
cum ipsi magnis malitias perebut imperios. Hoc alio adeo
in animo uno S. Ludovicus impetraverit, ut obliuia videretur,
in sole natum esse, se hoc Regis munere fungi, ut tan-
to reminisceretur devotionis illius, quam Deo debebat;
ac terribilis rationis, quam aliquando redditus erat fla-
tus illius, ad quem eo permittente pervenerat.

Dificillimum est in mundi hujus luce verari, quia vivas
de spiritu mundi; inter volupates, & honores facilius tueri
omnem moderationem hominis, qui ideo utrum ex necessi-
tate non fruientur affectu; contempnere secundum Religiosum
principia, eum quod possidere generis sui iure arbitriari; in-
difficile Principium, servare in domum, & car-
bitio fugere

Duo sunt virtutum genera, quas Reges exercere possunt, licet tanta in luce religeantur & in illis eorum sanctiores, & gloria confundant. Quardam sunt, quae regno naturale esse videtur, & aliæ, que tuo capro supra regnum dignitatem asurgunt, videuntur & eidem adverfar. Ille conditionem habent, ut illam superaret, sed imperio modo ac complianti, illa potest fuisse in hoc, ut bonus hujus dignitatis hatulus, hec, ut haec deiciatur, & concutatur. In primis classis recessu illis, qui valgo regnum dicuntur, putat, generositate, liberalitatem, fortitudinem. Videntis non esse, ut quod Rex strenuus sit, & liberalis, multo super-

Duo sunt virtutum genera, quos Reges exercere possunt, licet tanta in luce resplendat; & in illis omni sanitatis, & gloria consistunt. Quadam sunt, que regno naturales esse videntur, & aliae, que todo calo supra regiam dignitatem astringunt, videantur & eidem adversari. Illas conditionem hanc comitamur, he illam soperant, sed imperio modo ac triumphali. Illa posita fuit in hoc, ut bonus hujus dignitatis fiat ius; he, ut hac deejiciatur, & conculecerit. In primis calo recessito illis, qui vulgo regales dicuntur, patres, generositas, liberalitatem, fortitudinem. Videntis opus non esse, ut quod Rex strenuus sit, & liberalis, malo se supra summa conditionem attollat, sc in seipsum magnis virtutibus utatur. In fortuna, & flauque sibi habet virtutis hujus exercende eaudas, & modos. Immo si poffit vitius fordeſceret, lange majorne dignitatis vim facere oportet. Sed virtutes aliae, quae regnum soperant, qui regiam subiungunt, ac irritant dignitatem, illa sunt, que christiane virtutes per anxiemorem vocantur, & quae proprius Salvatoris mortificationem, & humiliacionem imitantur. Hoc autem factitatis genus nullum fere inventus locum in fortunis animalibus, & in hominibus. Quia ergo in illis non est nisi in aliis, nra. Nisi videatur

folis, ut Regum iniustas rebus. Princeps ut le humilis,
opus est ut ultra suam conditionem fe attollat, ac superet
seipsum; ut maximam inferavit omnibus cupiditatibus suis,
& hibi haec veritate proponat. Deum yllis in Reges praefi-
re regnum, seu quod gratia magis triumpfatio his extera-
ram mortificationem occasionibus, seu quod Crux Salvatoris
magnitudinem triumphis de his, quae in mundo sunt, majora,
et potestiora, ubi semel cum honore colo ait porro in cor-
de Summorum Principum, & Vistorum mundi. Sed ubinam
gratia hoc imperium uberiori recepit, ubi Santa Crux glorio-
sus collacta fuit, quam in cordo S. Ludovici? Nonne videatur
in purpura, positiisque in folio maxima Regis patro-
gativus, & maximecum Regum præcælestes qualitates possi-
t, ut illas concularerit, easque Iulii Christi imperio subi-
ceret? Quandoquidem illi sacrificavit omnes homines, qui pas-
sim Regum conditionem comitabantur, omnes voluntates, qui
bus ante redundant, & a quibus esse ferre corruptum
omnem dicitur, quibus sive poterat, sive Crux pedes
et omnia eam sacrificavit, qua nulla legi erant interdicta.

Quasi n
exemplar
Principis
erga ceteros
homines
vulgo .

Duo illa, quæ hominibus acceptissima sunt, & quæ illi ardenter depere videntur; sunt, scilicet, & patet, Voto; non fabor tunnæ etiæ nihil sapere inueniri, & omnia fibi inferiori potius seruire. Cogitatio quo abfolutus obnebulus imperium, & magis Deo similes futuros; & si eo percereremus, ubi nemine pendant, & procul dubio ad di- servit example non terræ terra. Principibus, filiis fibi, fed etiam vulgo mortalibus, quorum infirmitas facienda est, & animanda hujusmodi exemplorum autoritatem, ad quorum confitendum difficile est, non dico, deferre vite tenuum voluntatibus abdita conseruendum, sed non trahi exemplis virtutis adeo præclaræ, ac permovenitis.

perverterentur; ubi a nemine pescantur; te procul dubio ab aliis
viciatatem pertinet. Hinc gravissima hæc tentatio, quia
damon Sanctissimum quicunque valeat hascerere; cumque hi hu-
peraverunt voluptates, divitiaeque contemplauerunt, in eos co-
pediat vanitas tormenta. Hucarede primis parentibus trium-
plum egi i illos enim tandem feceritis, abfoluum, ac divino
no funile proponens imperium: *Eritis sibi Di.* Eudem
servat ordinem, cum eorum nepos aggredirentur; nofivimus
enim conatus, quem a eorum interius exerit, et illos am-
bitiosum crimen tentare. Illi, in speciem quidam, se
monstraverat S. Ludovicum hac arte superare, ejusque spiritum
corrumptare blanda hascabefacti imperii imagine, que Regis
dignitati adhaerere videtur. Nihil enim in terris est, iuxta
mundi spiritum, Regibus maius; & cum Terrulliano dicere
possamus, illos unice subesse Deo, & super rei quos mora-
les audiuntur. Attenua linea S. Ludovicus quatenus Gallici
Rex gloriari posset, se in quoque illa ex precipuis terrarum
Principibus, quatenus Ecclesiæ Primogenitus; illa sua celi-
tudine, & corona sua præmientia ulis non est, nisi ut
se magis subficeret Deo, & melius ostenderet suam Divine
Majestatis sublimitionem.

Si quis in mundo flatus est, ubi filias nostra persistit; et hanc fidei dignitatis exercitum, quam qui possident et putantur sibi ius esse rebus in omnibus fequenti voluntate suam, quia ab illis corripiantur, passim omnibus suis filiis in conversatione cum familiaritate, ac simplicitate, & ficti uti perfusat erat, humiliitate virtutem Regibus dignam, Iicer nihil videtur in terris amoris suo dignum, tamen non dedecinabatur cum minimis ac plebe fa-

latus, etiam quia ab altero compaginatur, et per omnia
vitae se inveniunt, qui animaduertant, et a Divina Majes-
tate penare. Meus privatos in officio cohibet, leges eo-
rum defiderat competentes; amici utilis subinde illis traduc-
confusa, colque rediguntur. Sed Regibus haec omnia defusa
confusa, Nihil illis negotium facit, nisi eos retinet, re-
bus in omnibus tua parent libidini, quin obivis ullum refor-
mident. Ab aliis hominibus affluit, aduerso eorum omnium,
qui ad illos accedunt, obsequies facile gloriari possunt; &
eis hoc meius contumilium, quod legantur, quam eorum sub
quotum dominatione divina Providentia illos confundit.

que se hace servir, con suerte de granjas para las que se destinan y sirven provisoria o illos constituyentes del imperio.

Pro S. Ludovici Panegyrico. §. VI.

Quemadmodum Reges non possunt patre fecula, quibus non fiant in longissimum temporis spatium fontes; ita virtutem non habent, quae omnibus in locis non reviviscat, ac indefiniter non germinet in cordibus plurimorum, qui a ventilo in aliquo imitari, licet natura sua parvum est ad tantam hanc exempla imitanda proclives. Hic unus fuit ex ammis fructibus, quos S. Ludovicus in regno suo tulit, singulis bonis praebebas exempla. Nuncquam tanta lenitas, ac modestia conjuncta fuit cum tanta celitudine, & majestate; & nunquam tot adeo simplices, ac naturales confundentes tam pure, & affabiles tanto cum dignitate vigererunt. Reformatum populum suum per curam, quo propriam vitam ad virtutem conformabatur. Per bonos illius mores pietas rediret in minus in omnia junctu sua, falcem in pretium; & devotione non fuit amplius imbecillitas, & vices fuit mundus ingratis Religionem reverenter.

Salus tua omnibus in statibus fieri potest, dummodo nihil habeant divina legi contrarium. Videlicet Deum omnes homines resuscitare in misericordia sua; Reges quoque salutis suæ tates nonnumquam tanquam vanitatem notas intinxerunt eis, & dicere conseruerat regno, quod fuit maiorum illi reliquerant, admodum si fisi illud brevi aliis esse relinquendum.

PARAGRAPHUS VI.

*Lati delecti ex Asteticis, & recentibus Concionatoribus
huius argumenti.*

Sanctus Ludovicus in regni sui cursu utramque fortunam expertus est. Felix fuit in Gallia, infelix in Egypto, & in diversis statibus semper sibi contumis, semper egit Regem, & semper sanctus fuit. Princeps ita palam ostendit filio maiestatem cum Evangelii Sanctitate posse conjungi, & quin sublimis status reliquatur, & penitentia humiliations posse exerceri. Regem vere Christianum non penderat ab eventu, & non timere, ut adversa ei auferat fortuna, quod dici nequit a prospera felice concecum. *Abbas de Cholp, in prefatione ad vitam S. Ludovici.*

Si Reges sunt Imagines Dei, non sunt illi proprium genitatem, atque potentiam; quia propter carnis gloriam in eorum gratiam, qui ipsi subfidi sunt. Si Pastoris titulus, quem tribuit Evangelium illis, qui sunt aliorum duces, nomen erat communis illis, qui in profana antiquitate nationibus praeerant, non tam ut subditos docerent obedientiam Principibus suis, quam ut Principibus ipsi ostenderent, quantum vi gloriari, affectuam, praedictam subditis suis deberebant; hoc tamen est in quo Principes ac ipsi incambulatis infinitus Divinis magnitudinis est non penderre ab aliquo, Regie autem ab uno tantum; scilicet Deo. Illorum celsitudo initio ipsorum subficatione, eorumque principatus in hoc situ est, ut a Deo penderet; & regum qualitas, quia illi super reliquo homines atlollit, innititur qualitati fidelium servorum J. C., qui illis suis legibus subiicit. Si hæc vera sunt, excedit. S. Ludovicus est incomparabiliter magnum, quia sicut incomparabilitate fidei & manuaria in vita fuit anima Dei.

reperiunt obices, cum vulgaria anima in hanc lucem prodeantes videntur statim suum subiectum, ac imbecillitatem fati. Principium anima statim impreficitur recipere videntur a fulgori seruum horaciorum, quibus septa sunt. Primum objectum intutus earum est cathera Aulicorum festinantium illas sequi, illas palpare, eorumque etiam virtus ad mirari. Antequam edocentur le nonnius hamaei generis esse particulam, deficiantur ad partem aliam sustinendam: illos præterirent hinc talix opinio, pio se mandatum universum esse creatum; fontium fe dominos esse mortalium universitatem, si sunt sua ditioni subiecti; & ratio vis in eorum punita prodire incipit, ut statim inventant in ditione fui inimicos ad rebellandum paratos, & ades prævalentes, ut difficultatem sicut eos debellare, & periculum asper non fuit cedant. Sanctus Nofer, sicut Dic gratia, prouel fuit ab his preventiobus, in quibus Principes nascuntur; vix ratio ejus prodit, cum eadem vias est, ut integrum fui ipsius Deo sacrificium offeret, & ut simul fatetur, se omnino a Legibus divinis iudicis Majeftatis penderet.

Vitium hoc omnes mortales secum affuerunt, cum nascantur; super alios attollit volunt per inordinatam ambitionem, per superbiam quodammodo inherenter natura nostra, & per insensitatem, quam in humillimis conditionibus. & his, cui
placuisse, in eis permanente tanquam in quiete, & per innocenciam suam illum citra quicunque metum esse obstat. coram
Filio Sacrum. P. Novet in Medicis entibus.
Se adiacuisse, hoc in loco, merito est.

que inventur etiam in multitudinis conditionibus, & sibi, qui magis videtur contemptibiles secundum mundum. Sed vi-
tium hoc Principibus duplicitur ingenitum esse videtur; nam
quatenus homines sunt, illis communem cum reliquis est, qua-
si hereditario iure illud a primis parentibus haeret; fed
quatenus reges quasi nova hereditate illud a tot principibus
Benedicamus nos in loco memoria lapientis, piaque Re-
gine, qui diluclo jecit in pueri Ludovici animam prima-
bi pietatis femina, qua delinceps tantos fructus peperunt.
Eque par ad Sanctum exemplis suis efformandum, ac heroem tie-
mentis suis instituendum, illi ostendit, Reges nunquam,
ur decet, regare, nisi per illos regant Deum. Et si illi
Bifidum
argumenti
continua-

quatenus reges quan nova heretate illud aucto principibus
accepterunt, quo inter maiores eorum cententur. Dicere
sanguinem in venis eorum fluentem nonnisi spiritus ambitionis
efficeret posse eortus sui fulgorem, qui illos perficitur
in illis inanem reliquere meritorum suorum præsum-
ptionem; & pompam, qua circumdat sunt, efficeret, ut ob-
stati fui nequamque te eadem, qua alios mensura metiantur,
& illos tanquam infra te potius deliciantur, & prouide n
portenti loco ex S. Chrysolomoni fenestrantur habendum est; si
qui existat, qui penitus naturalem hanc propensionem sus-
cavocaretur: duplex eis portentum: si Rex de leipo despe-
ctus, atque contemptus fenestrar foveat, nihil enim est tam
difficile principibus, quam nihil facere id quo illos taliter
a ceteris vulgo hominibus feceruntur.

Nemo unus ignorat S. Ludovicus characterem; sed una quicunque præstera fecire debet, sibi conandum esse, ut illum de tam demissi lenteientur imitetur. Regum omnium modestissimi illi fuerunt, qui se homines esse meminerint; & paucissimis quisque cœlidit fatis esse, subiici Deo, ut loquitor Terullianus: *Omnis humana major, quia Deus minor est.* Qui ceteris pietate antecelabunt hoc sibi in axiomam adoptant: *Servite Deum, regnare est;* & sanctissimus quisque pedibus corona sua concavulit, & omnibus opibus nuntiavit. *Ecce, redemptor, exire labora;* S. Ludovicus id faciens ea velut rivi, per quos Deus in corda nostra nuda gratiam infundit. *Vifus est foliudini,* & aeruliferum mortificationis exercitationibus, & non maximis tantum, verum etiam ministris operibus caritatis impendere momenta successiva, quæ creditit se posse circa nostram publicis functionibus abradere. *Vifus est,* cum vicefonsm atavis fugi annum ageret, frumentis sua relinquere foliata, qua intra venationis, auctoripii, & latrunculorum aliquorumque id genos ludorum cancellines continebantur. *Vifus est affiduo labore intentatus ad* transversum humanum studium.

